

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

אפ"ח 19-11-62204 א.א.נ' ש.ז.ק

לפני כב' השופטת איריס אילוטוביץ' סגל

א.א.

מבקשת:

על ידי ב"כ עורכת הדין מרסלה וולף

נגד

ש.ז.ק

משיב:

על ידי ב"כ עורך הדין מאיר שכטר

החלטה

לפניי בקשה לקביעת סמכות מקומית במסגרת תובענה לאכיפת פסק חוץ בנושא מזונות. לטענת המבקשת, הסמכות המקומית נתונה לבית המשפט לענייני משפחה במחוז תל אביב-יפו מכוח סמכותו השיורית. לטענת המשיב, הסמכות המקומית נתונה דווקא לבית המשפט לענייני משפחה בירושלים וזאת לנוכח מקום מושבם האחרון של בני הזוג בישראל אשר היה בביתר עילית בטרם עזיבתם את הארץ.

מהו מקום מגוריהם המשותף האחרון של הצדדים הקובע לעניין הסמכות המקומית? האם הכוונה למקום מגוריהם המשותף האחרון בישראל עובר נסיעתם לארצות הברית או שמא למקום מגוריהם המשותף האחרון שהיה למעשה בארצות הברית?

אילו השאלות המונחות לפתחי הדורשת הכרעה.

עובדות רלוונטיות

1. המבקשת והמשיב (להלן - "הצדדים") נישאו במהלך שנת 2001 בישראל.
2. במהלך נישואיהם נולדו לצדדים שלושה ילדים (להלן - "הקטינים").
3. המבקשת כמו גם שלושת הקטינים הם תושבי ארצות הברית בעוד המשיב הוא תושב ישראל.
4. מקום מגוריהם המשותף האחרון של הצדדים בישראל עובר למעברם לארצות הברית ביום 10.3.2003 היה בעיר ביתר עילית.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

אפ"ח 19-11-62204 א.א.נ' ש.ז.ק

5. הצדדים נפרדו בשנת 2005 והתגרשו ביום 19.9.2007.
6. בסופו של הליך משפטי ממושך שהתנהל בין הצדדים בארצות הברית, ניתן ביום 23.12.2009 פסק הדין הזר על ידי בית המשפט העליון של מחוז קינגס, ניו יורק, ארצות הברית (תיק מספר 10394/07) (להלן - "פסק הדין הזר").
7. במסגרת פסק הדין הזר, אושרו גירושי הצדדים תוך שנקבע כי הקטינים יוותרו בחזקת המבקשת. נוסף על כך, נקבע חיובו של המשיב במזונות הקטינים בסך של 5,225 דולר מידי חודש.
8. ביום 30.6.2009 שב המשיב להתגורר בארץ ישראל בעוד המבקשת נותרה להתגורר עם הקטינים בארצות הברית.
9. ביום 26.11.2019 הגישה המבקשת לבית המשפט לענייני משפחה במחוז תל אביב בקשה להכרזה על פסק חוץ כאכיף על פי הוראות חוק אכיפת פסקי חוץ, התשי"ח-1958 (להלן - "חוק אכיפת פסקי חוץ").
10. המשיב בתשובתו לבקשה טען, כי בית המשפט לענייני משפחה במחוז תל אביב נעדר סמכות מקומית לדון בבקשה לאכיפתו של פסק החוץ.
11. ביום 11.2.2020 התקיים קדם המשפט הראשון בתיק במסגרתו הגיעו הצדדים להסכמות הבאות (עמ' 3 לפרוטוקול הדיון ש. 36-37 ועמ' 4 לפרוטוקול הדיון ש. 9-1):
 - א. "הצדדים נישאו בישראל במהלך חודש מאי 2001 והתגוררו בישראל, בביתר עילית, עד עזיבתם לארצות הברית, ביום 10.03.2003.
 - ב. הצדדים נפרדו במהלך שנת 2005 ובתאריך 19.09.2007 ניתן הגט בברוקלין, ארצות הברית, כאשר אומר האיש ששנתיים לפני מתן הגט הוא נפרד מהאישה, כאשר פסק הדין הרשמי בנוגע לגט שבין הצדדים ניתן על-ידי בית הדין הרבני האזורי בירושלים, ביום 10.08.2009.
 - ג. אין מחלוקת שביום 30.06.2009, לפי המסמכים שצורפו על-ידי המשיב, כניסתו הראשונה לישראל היתה במועד זה.
 - ד. האישה מתגוררת מאז שנת 2003 בארצות הברית עם הילדים, עד עצם היום הזה".

תמצית טענות המבקשת

12. משעה שמקום מושבם האחרון של הצדדים היה בארצות הברית, אזי על פי תקנה 258ג(ג) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 (להלן - "התקנות או תקנות סדר הדין האזרחי") הסמכות המקומית לדון בתובענה קנויה לבית המשפט לענייני משפחה במחוז תל אביב, זאת מכוח סמכותו השירותית של בית המשפט.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

אפ"ח 19-11-62204 א.א.נ' ש.ז.ק

13. בנסיבות המקרה שלפנינו כל שנדרש מבית המשפט הוא ליתן אישור משפטי לביצועו בישראל של פסק דין זר. פסק הדין הזר שאכיפתו נדרשת אינו נוגע לרכוש של הצדדים אלא עניינו במזונותיהם של ילדיהם הקטינים אשר נולדו, גדלו ומתגוררים אף כעת בארצות הברית. עילת התובענה נולדה בארצות הברית, לפיכך לצדדים או לילדיהם המשותפים אין כל זיקה למקום מגוריהם האחרון של הצדדים בישראל, בביתר עילית.

תמצית טענות המשיב

14. מקום השיפוט הנכון על פי תקנה 258ג(א) לתקנות הוא דווקא בירושלים לנוכח העובדה, כי מקום מגוריהם המשותף האחרון של הצדדים בארץ ישראל היה בביתר עילית.

15. כיוון שלשון התקנה הקובעת "מקום מגוריהם המשותף האחרון" של בני הזוג מכוונת למקום המגורים האחרון בישראל בלבד, זאת בלי להתחשב במקום מגורים של בני הזוג בארצות הברית.

16. כיום מתגורר המשיב בירושלים והמבקשת בארצות הברית ואין לה כל זיקה לבית המשפט לענייני משפחה במחוז תל אביב. כך שגם מבחינת שיקולי הנוחות הפורום המתאים לדון בתובענה הוא בית המשפט לענייני משפחה במחוז ירושלים.

דיון והכרעה

17. המחלוקת בין הצדדים היא – מהו מקום מגוריהם המשותפים האחרון של בני הזוג, עובר לנסיעתם לארצות הברית לשם קביעת הסמכות המקומית. לשם הכרעה אדרש תחילה להוראת תקנה 258ג לתקנות סדר הדין האזרחי קובעת כדלקמן:

"מקום השיפוט

258ג. (א) תובענה בענייני משפחה שהצדדים לה הם בני-זוג או הורים וילדיהם תוגש לבית המשפט שבתחום שיפוטו מצוי מקום מגוריהם המשותף, ואם אין להם מקום מגורים משותף - מקום מגוריהם המשותף האחרון; ואולם היתה התובענה בענין מזונות של קטין, רשאי בית המשפט להורות על העברת הדיון בתיק העיקרי, כמשמעותו בתקנה 258ד, לבית משפט אחר.

(ב) תובענה אחרת בענייני משפחה, לרבות תובענה שלא נקבע לה מקום שיפוט כאמור בתקנת משנה (א), תוגש לבית המשפט שבתחום שיפוטו מצוי מקום מגורי התובע.

[...]

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

אפ"ח 19-11-62204 א.א.נ' ש.ז.ק

(ג) תובענה שאין לה מקום שיפוט מתאים לפי פרק זה, תוגש לבית המשפט המוסמך בתל-אביב.

[...]

(ה) על אף האמור בתקנות משנה (א) עד (ד) רשאי בית המשפט להורות על העברת הדיון בתיק העיקרי, כמשמעותו בתקנה 258 לבית משפט אחר, אם כל הצדדים מתגוררים מחוץ לאזור השיפוט".

18. תכליתה של התקנה היא קביעת מקום המגורים המשותף האחרון, כמקום המקום סמכות לבית המשפט לענייני משפחה לדון בסכסוך. טעמם של דברים, נעוץ, הן בהיות מקום המגורים האחרון מקום היווצרן של עילות התביעה, ברוב המקרים; הן בנוחות הפרוצדוראלית שבקביעת מקום דיון ברור ונהיר, באופן החוסך התדיינויות מקדמיות בסוגיית הסמכות המקומית; הן ועיקר, ביעילות שבהבאת ראיות הנוגעות לחייהם המשותפים של בני זוג, המצויות, ברוב המקרים, בסביבת מגוריהם האחרונה.

19. תקנה 258 דנה בשלושה מצבים חלופיים:

א. **תקנה 258(א) - חלה בתובענה שהצדדים לה הם בני זוג או הורים וילדיהם, אשר להם מקום מגורים משותף אחרון בישראל. מלשון התקנה ברור, כי כוונת המחוקק למקום מגורים משותף בישראל שכן הסעיף עוסק בסמכות מקומית של בית משפט בישראל, ואינו מתיימר לקבוע סמכות בינלאומית שדינה כסמכות עניינית. פרשנות זו אף עולה בקנה אחד עם תכלית החקיקה, וכלל התקנה היא בעלת אופי טריטוריאלי.**

ב. **תקנה 258(ב) - חלה בתובענה שהצדדים לה הם בני זוג או הורים וילדיהם שלא נקבע לה מקום שיפוט כאמור בתקנת משנה (א); וכן, בכל תובענה אחרת בענייני משפחה (שהצדדים לה אינם בני זוג או הורים וילדיהם). התקנה קובעת כי התובענה תוגש לבית המשפט שבתחום שיפוטו מצוי מקום מגורי התובע.**

ג. **תקנה 258(ג) - חלה בתובענה שאין לה מקום שיפוט על פי תקנה 258(א) ותקנה 258(ב) וקובעת סמכות שיורית שלפיה התובענה תדון בבית המשפט לענייני משפחה בתל אביב.**

20. בבוא בית המשפט להכריע בשאלת הסמכות המקומית, עליו לבחון תחילה האם להקנות את הסמכות מכוח תקנה 258(א) לתקנות ורק לאחר מכן, ובמידה שהתשובה על כך תהא שלילית לעבור ולבחון האם להקנות את הסמכות מכוח תקנה 258(ב) לתקנות. רק במידה ששתי תקנות המשנה הנ"ל אינן חלות - תיקבע הסמכות המקומית על פי תקנה 258(ג).

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

אפ"ח 19-11-62204 א.א.נ' ש.ז.ק

"מקום מגורים משותף אחרון של בני הזוג" - האם הכוונה בישראל או בארצות הברית?

21. הסוגיה המשפטית שלפנינו כרוכה בפרשנות תקנה 258 לתקנות סדר הדין האזרחי. מהו מקום המגורים המשותף האחרון של הצדדים – האם הכוונה למקום המגורים המשותף האחרון בישראל עובר לעזיבתם לארצות הברית או שמא הכוונה למקום המגורים האחרון שבו חיו הצדדים יחדיו, ארצות הברית?

22. "נקודת המוצא לפרשנותו של חוק הינה לשון החוק, שכן אין לקבל פרשנות אשר לא ניתן למצוא לה אחיזה בלשון החוק" (א' ברק פרשנות במשפט - פרשנות החקיקה (תשנ"ב, כרך ב) בעמ' 97). כאשר לשון החוק מאפשרת מספר פירושים ייבחר הפירוש אשר מגשים את תכלית דבר החקיקה (ע"מ 2775/01 שרגא ויטנר נ' הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה "שרונים", ס(2) 230 (2005)). לפיכך, בנסיבות בהן לשון החיקוק ברורה ונהירה אין אפשרות לכלול בה דברים שאינם עולים מלשונה, ואין להתעלם מלשונה הכתובה.

23. הסמכות המקומית עניינה מקום השיפוט הגאוגרפי בתחומי מדינת ישראל שבו יתנהל ההליך. הערכאות השיפוטיות מחולקות מבחינה מנהלתית לאזורי שיפוט, אשר בכל אחת מהן יושב "סניף" של אותה ערכאה.

24. האם היה לבני הזוג היה מקום מגורים משותף בישראל? אין חולק, כי הצדדים התגוררו עובר נסיעתם לארצות הברית, בישראל ביישוב ביתר עילית. משכך על פי הנטען על ידי המשיב נראה, כי דרך המלך היא החלת לשון תקנה 258ג(א) לתקנות וקביעה כי הסמכות המקומית תהא נתונה בידיו של בית המשפט לענייני משפחה במחוז ירושלים. אך בכך דיונו טרם הסתיים. ואמשיך.

25. בבש"א (י"ס) 54932/00 שילה פליק נ' שמואל פליק (20.6.2001) (להלן - "עניין פליק"), נדונה תובענה לפירוק שיתוף במקרקעין המצויים בישראל, אותה הגיש בעל כנגד אשתו המתגוררת במדינת מרילנד שבארצות הברית. בנוגע לסוגיית הסמכות המקומית, טענה האישה כי על פי תקנה 258ג(א) לתקנות סדר הדין האזרחי, שעה שמקום מגוריהם המשותף האחרון של הצדדים היה בארצות הברית, אזי, יש להחיל את תקנה 258ג(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי, הקובעת כי התובענה תוגש לבית המשפט שבתחום שיפוטו מצוי מקום מגורי התובע. מנגד, טען הבעל, כי כוונת המחוקק לעניין "מקום מגוריהם המשותף האחרון" בתקנה 258ג(א) היא למקום מגוריהם האחרון במדינת ישראל וללא כל קשר למקומות בהם התגוררו בחו"ל. בפסק הדין נקבע, כי בכל הנוגע לסוגיית הסמכות המקומית - הצדק הוא עם הבעל שכן אין כל היגיון בפנייה למקום מגוריהם האחרון של בני הזוג, בנסיבות בהן בני הזוג התגוררו בחו"ל. אפנה לקביעות במסגרת פסקה 14 לפסק הדין:

"בקביעת מקום השיפוט לפי מקום המגורים המשותף של בני הזוג, גם אם בני הזוג לא גרים שם בעת ניהול התביעה, היא שמקום המגורים

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

אפ"ח 19-11-62204 א.א.נ' ש.ז.ק

המשותף הוא המקום ההגיוני ביותר לקיום הדיון, לאור ריכוז העובדות והעדויות הרלוונטיות לצורך הכרעת השאלות התלויות במחלוקת דווקא במקום זה. לאור היגיון זה, ברור מעל לכל ספק כי העובדה שהתובע מתגורר כעת במחוז מרכז אינה רלוונטית כלל לשום שאלה שעלולה להתעורר בניהול התביעה, בעוד במקום מגוריהם המשותף האחרון של בני הזוג בישראל, היינו בירושלים, הוא המקום ההגיוני היחיד לניהול התביעה לפירוק שיתוף בדירה המשותפת של בני הזוג הנמצאת אף היא בירושלים".

26. לנוכח קביעות אלה, ושעה שהצדדים התגוררו בעברם ביישוב ביתר עילית, טען המשיב, כי יש להורות על העברת הסמכות המקומית לבית המשפט במחוז ירושלים, וכי בנסיבות העניין אין להחיל את תקנה 258 ג(ג) לתקנות המקנה סמכות שיפוט "שירות" לבית המשפט במחוז תל-אביב-יפו.

27. בכל הנוגע לקביעות מושא ההחלטה בעניין פליק, טענה המבקשת כי המדובר בהחלטת ביניים בלבד, אשר ניתנה לפני כשני עשורים ובנסיבות שונות לחלוטין בהן הייתה בבעלות הצדדים דירת מגורים משותפת בעיר ירושלים. על כן, ברור היה כי לצורך הדיון וההכרעה בתביעה לפירוק השיתוף בדירת המגורים, אזי, יש לנהל את ההליך במחוז ירושלים. יתרה מכך, בניגוד למצב העובדתי בעניין פליק אשר כלל תובענה לפירוק שיתוף נטען על ידי המבקשת, בנסיבות המקרה דנן - כל שנדרש מבית המשפט הוא ליתן אישור משפטי לביצועו בישראל של פסק דין זר הנוגע להסכמות בין הצדדים בכל הנוגע לצורכיהם ומזוונותיהם של ילדיהם הקטינים אשר נולדו, גדלו ומתגוררים אף כעת בארצות הברית. בנסיבות אלה, אין נפקא מינה לעניין הימצאותן של "עדויות וראיות רלוונטיות" כפי שנטען בפסק הדין בעניין פליק, ומשכך אין כל עדיפות לבית המשפט לענייני משפחה בירושלים מאשר בפניו של מותב זה המצוי כאמור, במחוז תל-אביב-יפו.

28. המבקשת הפנתה לפסק הדין בעניין בש"א (קריות) 3569/08 ק. ס. נ' מ. ש. (3.11.2008) (להלן - "**עניין ק.ס.**"). במסגרתו נדונה תביעה למזונות ומשמורת קטין הלוקה בתסמונת אשר כוללת פיגור עם קווים אוטיסטיים. הורי הקטין **מעולם לא התגוררו בישראל** ומקום מגוריהם האחרון המשותף היה בחו"ל. לאחר פרידת הצדדים, שבה האם להתגורר בארץ עם הקטין בעוד האב נותר להתגורר בחו"ל. לאחר הפתיחה בהליכים בבית המשפט, עלתה סוגית הסמכות המקומית לדון בתובענה בעניין הקטין, כאשר מחד גיסא, טען האב כי יש להקנות את הסמכות המקומית לבית המשפט לענייני משפחה במחוז **תל-אביב-יפו** מכוח סמכותו השיורית על פי תקנה 258 ג(ג) לתקנות. מאידך גיסא, טענה האם כי יש להקנות את הסמכות המקומית לבית המשפט **בקריית** וזאת - לנוכח מקום מגוריה עם הקטין בתחומי המועצה משגב ועל פי תקנה 258 ג(ב) לתקנות. בפסק הדין, הורה בית המשפט על הקניית הסמכות המקומית לבית המשפט לענייני משפחה בקריות שכן כאמור, **לצדדים לא היה מקום מגורים משותף אחרון בישראל**. ואולם, הואיל שהאם (התובעת) התגוררה בארץ במועד הגשת התביעה, נקבע כי ניתן לקבוע את סמכות השיפוט על פי מען מגוריה - כקבוע בתקנה 258 ג(ב).

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

אפ"ח 19-11-62204 א.א.נ' ש.ז.ק.

29. בפסק הדין בעניין ק.ס נקבע כי לשון תקנה 258ג(א) לתקנות סדר הדין האזרחי מצביעה בבירור, כי כוונתו של מחוקק המשנה הייתה למקום מגורים משותף אחרון **בישראל**, שכן התקנה כולה דנה בסמכות מקומית של בית משפט בישראל ואינה מתיימרת לקבוע סמכות בינלאומית שדינה כסמכות עניינית.

30. אשר לנסיבות בהן תופעל הסמכות השיורית הקבועה בתקנה 258ג(א) לתקנות, נקבע כי זו, תופעל בנסיבות בהן התובע או שני הצדדים התגוררו מחוץ לישראל בטרם הגשת התובענה. אפנה לקביעות הרלוונטיות מתוך עמוד 7 בעניין ק.ס :

"מבלי לקבוע מסמרות, נראה כי תקנה 258ג(א) תהא ישימה במצבים שבהם התובע ו/או שני הצדדים מתגוררים בחו"ל [...] לטעמי, כל פרשנות אחרת, לרבות זו המוצעת על ידי המבקש, תרוקן מתוכן את הביטוי "לרבות תובענה שלא נקבע לה מקום שיפוט כאמור בתקנת משנה (א)", הנקוב בתקנה 258ג(ב). פרשנות זו אף עולה בקנה אחד עם תכלית החקיקה. תכליתה של תקנת משנה 258ג(א) נעוץ, הן בהיות מקום המגורים האחרון מקום היווצרן של עילות התביעה, ברוב המקרים והן בנוחות הפרוצדוראלית שבקביעת מקום דיון ברור ונהיר, באופן החוסך התדייניות מקדמיות בסוגיית הסמכות המקומית".

31. תחולת תקנה 258ג(א) – משכך התשובה לשאלה האם היה לבני הזוג היה מקום מגורים משותף אחרון בישראל? – היא חיובית. בעת בחינת מקום מגוריהם האחרון והמשותף של הצדדים – יש להתייחס למגורים בארץ ישראל. המבקשת ציינה כי **"הצדדים התגוררו בעבר הרחוק בישראל, ביישוב ביתר עילית"**. על כן, נראה כי במקרה שלפניי אין כל מניעה מלפעול על פי תקנה 258ג(א) לתקנות סדר הדין האזרחי ולקבוע כי הסמכות המקומית תהא נתונה בידיו של בית המשפט לענייני משפחה במחוז ירושלים. לצד האמור ומעבר לנדרש, ברצוני להסביר מדוע התוצאה האמורה – ראויה היא ומתבקשת בנסיבות המקרה הנוכחי.

32. תחולת תקנה 258ג(ב) – האם הדין היה שונה מקום שבו לצדדים לא היה מקום מגורים משותף אחרון בישראל? בפסק הדין בעניין ק.ס נקבע כי לצדדים לא היה מקום מגורים משותף אחרון בישראל. המדובר היה באם וילד המתגוררים בארץ, כאשר הילד נמצא במוסד טיפולי לילדים בעלי צרכים מיוחדים. האם התגוררה בארץ בקיבוץ בתחום שיפוטו של בית המשפט אשר לפניו התנהל הליך המשמורת והמזונות בעניין הקטין ואשר במסגרתו אף מונה לו אפוטרופוס לדין.

33. סמכות השיפוט המקומית בדין הכללי איננה נקבעת באופן שרירותי או פרוצדוראלי גרידא. עליה להיקבע על פי הדין אולם גם מתוך רצון להקל על הצדדים ובמטרה לגלות גמישות בכל הנוגע לאופן קיום וניהול ההליך. זאת, בהתבסס על ההנחה לפיה עדיף יהיה לקיים את הדיון בבית המשפט בעל הזיקות הגיאוגרפיות הרבות ביותר לסכסוך, הן מבחינת הבאת העדים והראיות והן מבחינת

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

אפ"ח 19-11-62204 א.א.נ' ש.ז.ק.

יעילות הדיון ונוחות הצדדים במהלך ניהול ההליך. בשל מגורי התובעת בישראל, נקבע כי סמכות השיפוט תהיה על פי תקנה 258ג(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי.

34. תחולת תקנה 258ג(ג) - האם במקרה שלפנינו יש להפעיל את הסמכות השיורית של בית המשפט לנוכח העובדה שהמקום המגורים האחרון של בני הזוג זה פקטו היה בחו"ל? אין חולק כי מקום מגוריהם האחרון המשותף של בני הזוג היה בארצות הברית. עם זאת, נראה כי ברירת המחדל המצויה בלשון תקנה 258ג(ג) לתקנות תופעל בנסיבות בהן הצדדים או התובעת התגוררו בחו"ל בסמוך למועד הגשת התובענה. לו התובעת היתה מתגוררת בישראל, אזי ניתן היה להחיל את תקנה 258ג(ב) לתקנות.

35. במקרה שלפנינו, אף אם הייתי מגיעה למסקנה כי מקום מגוריהם האחרון של הצדדים היה בחו"ל - עדיין לא היה מוצדק לטעמי לקיים את הדיון במחוז תל-אביב-יפו. זאת לנוכח העובדה כי אף לא אחד מהצדדים שלפנינו הוא בעל זיקה לבית המשפט במחוז תל-אביב-יפו "שכן לא בעת מגוריהם בארץ, ואף לא כיום, מי מהם התגורר בתחום שיפוטו". מקום מגוריהם האחרון של הצדדים, כפי שציינה זאת אף המבקשת היה בביתר עילית - תחום שיפוטו של בית המשפט לענייני משפחה בירושלים. כיום - המשיב מתגורר בתחום השיפוט של מחוז ירושלים. המבקשת מתגוררת ביחד עם הקטינים בארצות הברית ואף הגישה בקשה לפטור אותה מלהתייצב לדיונים. ומשכך ניתן גם להבעיר את התובענה לבית המשפט לענייני משפחה במחוז ירושלים וזאת על פי לשון תקנה 258ג(ה) לתקנות סדר הדין האזרחי (ראו: בש"א 6694/11 פלוני נ' פלונית (18.9.2011) וכן בש"א 7841/14 פלוני נ' פלונית (30.12.2014)).

חובת תום הלב ושיקולי צדק

36. דרישת המבקשת כי ההליך יתנהל בבית המשפט לענייני משפחה במחוז תל-אביב-יפו ולא בבית המשפט במחוז ירושלים מחייבת התייחסות גם לכל הנוגע לחובת תום הלב ולמידת ההתחשבות הנדרשת בין הצדדים להליך. המבקשת והקטינים אינם מתגוררים בארץ, ואין בכוונתה של המבקשת להתייצב לדיונים בבית המשפט בישראל. לא מצאתי בטענותיה של המבקשת כל טעם אשר יהא בהם כדי לענות על דרישת ההגינות והסבירות ולהצדיק את המשך ניהול ההליך בבית המשפט לענייני משפחה במחוז תל-אביב-יפו. אפנה בהקשר זה לקביעותיו של כבוד השופט א' ברק בפסקה 3 לפסק דינו בר"ע 305/80 רפאל שילה נ' שלמה רצקובסקי, לה (3) 449, 561 (1981):

"חובתו זו של בעל דין להפעיל את כוחותיו המשפטיים-דיוניים "בדרך מקובלת ובתום לב", מטילה עליו את החובה לפעול, כפי שבעל דין הגון וסביר היה פועל במקומו. המבחן לפעולתו זו אינו מבחן סובייקטיבי, ואינו מותנה בגישתו האינדיבידואלית של בעל הדין באשר לנכון ולראוי [...]. המבחן הראוי הוא זה, הלוקח בחשבון את נסיבותיו המיוחדות של המקרה, אך מעביר נסיבות אלה בכור ההיתוך של ההתנהגות ההגונה

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

אפ"ח 19-11-62204 א.א.נ' ש.ז.ק

והסבירה. במסגרת זו יש לדרוש, כי בעלי דין לא יהיו זאבים זה לזה, אם כי אין לדרוש, שיהיו מלאכים זה לזה. יש לעמוד על כך כי יתנהגו זה כלפי זה כבני אדם הגונים וסבירים. אי-קיומה של חובה זו עשוי להביא, בנסיבות מתאימות, לכך כי הפעולה המשפטית לא תשתכלל."

37. למעלה מן הצורך, אדרש גם לסעיף 8א לחוק בתי המשפט לענייני משפחה, תשנ"ה-1995 הקובע כי בנסיבות מיוחדות ובאין הוראה אחרת בחוק זה, יהיה בית המשפט רשאי לסטות מהוראות התקנות המסדירות את סדרי הדין הנוהגים לפניו - וזאת - עת נוכח הוא כי יהא בכך כדי לסייע לעשיית משפט צדק.

"בכל עניין של דיני ראיות וסדרי דין, שאין עליו הוראה אחרת, לפי חוק זה, ינהג בית המשפט בדרך הנראית לו הטובה ביותר לעשיית משפט צדק; אין בהוראה זו כדי לגרוע מכללי חסינות עדים או כללי ראיות חסויות."

38. נוכח זיקתם של הצדדים לבית המשפט לענייני משפחה במחוז ירושלים מתוקף מקום מגוריהם המשותף האחרון בישראל בביתר עילית ומתוקף מקום מגוריו הנוכחי של המשיב כיום בירושלים וכן, בשים לב למאזן הנוחות בין שני הצדדים, לפיו בעל הדין האחד מתגורר בישראל ויאלץ להתייצב לדיונים בעוד בעל הדין השני מתגורר בחו"ל ומיוצג על ידי עורך דין בישראל - אין כל ספק בדבר הצורך והחובה להורות על העברת הדיון לבית המשפט לענייני משפחה במחוז ירושלים.

39. בטרם סיום, אבקש להתייחס לשתי נקודות נוספות. בטרם התקנת תקנות סדר הדין האזרחי, קבעה ההלכה הפסוקה כי המקום שבו חייב אב במזונות ילדו הוא דווקא מקום מושב הילד "שכן החייב הוא אשר בדרך כלל חייב 'לחפש' את בעל החוב ולהביא את המעות אליו" (ה"מ 543/64 משולם בסן נ' יוסף בסן, יח (4) 417, 419 (1964)). לאחר התקנת התקנות, נקבע בסיפה לתקנה 258ג(א) כי מקום שבו עסקינן בתובענה בעניין מזונותיו של קטין, רשאי בית המשפט להורות על העברת הדיון לבית משפט אחר. על כן, ונוכח העובדה כי ההליך העיקרי עוסק בהכרה בפסק דין זר הכולל קביעות הנוגעות למזונות הקטינים, גם מטעם זה שמורה בידיו של מותב זה הסמכות להורות על העברת הדיון לבית משפט במחוז אחר.

40. תוצאה זו, יפה בעיני אף לנוכח הוראת תקנה 258ג(ה) הקובעת כי ניתן יהיה להורות על העברת הדיון בתיק העיקרי לבית משפט במחוז אחר מקום שבו כלל הצדדים מתגוררים מחוץ לאזור השיפוט. שעה שכלל הצדדים אינם מתגוררים במחוז תל-אביב-יפו סמכותו של מותב זה ניתנת להפעלה גם מכוח תקנה זו.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

אפ"ח 19-11-62204 א.א.נ' ש.ז.ק

התוצאה

41. לנוכח כל האמור אני מורה על העברת התובענה לבית המשפט לענייני משפחה במחוז ירושלים.

42. בנסיבות העניין אין צו להוצאות.

43. המזכירות מתבקשת לשלוח את ההחלטה לצדדים ולהעביר התיק.

44. ניתן לפרסום ללא שמות הצדדים.

ניתן היום, ט' אייר תש"פ, 03 מאי 2020, בהעדר הצדדים.

איריס אילוטוביץ' סגל, שופטת